

Ej, ta grdi maček ...

otla jablana stoji pred našo hišo. A dasi je votla, prinaša nam vsako jesen dober in obilen sad; raditega je nočemo posekati. Pa meni je ta jablana tudi zato nad vse draga, ker gnezdi v njej skoro slednje leto seničica. In jaz bi je raditega ne pustil posekati, najsi bi jo oče tudi hoteli podreti. Aj, drobne seničice so mi vendar toli ljube.

Tudi letošnjo pomlad je znašala seničica svoje gnezdece v našo votlo jablano. Ej, to je bila vesela v tistih lepih pomladnih dneh! Delala je od ranega jutra do tihega mraka, delala s tolikim veseljem, s toliko pridnostjo. Jaz sem pa ležal v opojnodehteči zeleni travi in opazoval z velikim zanimanjem seničico, ko je znašala gnezdece. In nehote sem si dejal: Človek, bodi tudi ti tako delaven, kakor je drobna seničica, in posnemaj jo v toliki marljivosti! In zatopil sem se v knjigo. Toda ne za dolgo, ker so mi oči nevedoma odplavale na seničico. In zopet sem jo občudoval.

Prišla je ravno iz luknje, ki vodi v votlino jablane, sedla na bližnjo šibko vejico, se nalahno zagugala in radostipolno zapela: Činčarara... cefi... cefii... ci... cii... Nato je zletela na sosedovo slamnato streho po slamico. Toda menite, da ji je bila vsaka všeč. Kaj še! Privzdignila je s svojim koničastim kljunčkom sedaj to slamico, sedaj zopet ono, a jo izpustila. Ko je pa le dobila pripravno, je odhitela ž njo v votlo jablano... A skoraj je bila zopet zunaj. Toda zdaj ni pofrčala na sosedovo streho, marveč na bližnjo hruško po mehke in zelen mah in je ž njim pohitela v luknjo jablane.

In tako je znašala pridna seničica svoje gnezdece. Sedaj je nesla v kljunčku slamico, sedaj zopet zelen mah in tretjič zopet mehko kurje pero, ki ga je dobila bogvekje, da bi bila tem mehkejša in udobnejša posteljica mlademu zarodu. Kadar se je pa malce utrudila, je sedla na zeleno vejico jablane in zapela, zapela toli veselo: „Činčarara... cefi... cefii... ci... cii...“

Tu na sosedovem vrtu se ji je odzvala tovarišica-senica s svojim: „Činčarara... cefi... cefii...“

In senica je odletela k nji, menda da se pogovorita, koliko je že katera zgradila gnezdeca, ali pa jo je šla prašat za kak svet... Kdo vé?

A v tem je priletel na našo votlo jablano vrabec. Vêdel se je kaj nerodno, kakor bi bil ves zvezan. Nikake olike, nikake lahkote in živahnosti, nikake elegantnosti ni kazal, sukal se je neizrečeno dolgočasno po zeleni vejici jablane, da ga je le-ta — rekel bi — z nevoljo držala. No, in potem, kakor da bi se hotel postaviti, je odprl svoj topi kljun in začivkal ne baš prijetno: „Čiv, čiv, čiv“.

Senica ga je pa menda slišala, ker je tako hitro priletela nazaj. A sedaj ni zapela toli prikupljivo, marveč se je jela jeziti in jezno skakati od vejice do vejice. Jezila se je pa nad tem nebodigatreba — nad vrabcem, da bi ga pognala, ker se je tako zelo bala za svoje gnezdece. A ta neolikani vrabec se ni zmenil za seničico, ampak je meninič, tebinič lepo dalje čepel na vejici pred luknjo, ki vodi v jablano, in je gonil še naprej svoj toli dolgočasni: čiv, čiv. Pa to je bilo senici že preveč — in zakadila se je v

vrabca. Le-ta pa bojdà kaj takega ni pričakoval, ker skoro da ni padel na tla, ko ga je senica zbila raz vejico. In neotesani vrabec jo je potuhnjeno popihal, senica pa je jela iznova znašati svoje gnezdece...

* * *

Minilo je za tem par tednov. Mene ni bilo v tem času doma — dolžnost me je klicala drugam. Ko sem se zopet vrnil pod mili rojstni krov, sem se seveda takoj zanimal za senice, seosebno za mlade seničice. Vprašal sem očeta, ali in kedar so se izpeljale. A oče so dejali:

„Včeraj jih je snedel Karunov maček.“

„Ali res?“ — in nikakor nisem mogel tega verjeti.

„Res, res.“

„Pa kako je vendar prišel do njih?“ sem hotel poizvedeti.

Oče so mi jeli pripovedovati:

„Pred dvema dnevoma so se izpeljale mlade senice. To je bilo veselo čivkanje in žvrgolenje po jablani! Kar veselil sem se ga. Pa to žvrgolenje je menda slišal tudi Karunov maček. Sicer ta mrcina ni za družega, kakor da cel božji dan leži tam pred bajto na polenih in se greje na solncu. A zdaj je le vzdignil svoje lene kosti, se vtihotapil na naš vrt, prav potuhnjeno hodil med travo in se venomer oziral gor na jablano, kjer so čebljale senice. To so se svetile mrhaču tiste mačje oči, kakor bi jih hotel snesti že z očmi. Parkrat sem ga sicer zapodil, toda vselej je prilezel nazaj.

Včeraj je grdavš že zjutraj čepel pod jablano in je pazil na senice. Menda je tuhtal, kako bi prišel lepše do njih, toda te misli sem mu prepodil, ko sem zapodil metlo vanj. Potem ga ni bilo več — in jaz sem šel v cerkev, ker je bila nedelja. Med tem časom je pa zopet prišel in se tudi priplazil do senic. Ko sem namreč prišel domov, sta stara dva tako milo čivkala na onile jablani in skakala od veje do veje, da sem nehote šel gledat, kaj je.

Kaj je bilo? Karunov maček je žrl mlade senice. Baš je pohrustal zadnjo. Udaril sem mrho, a starima dvema nisem mogel pomagati — prišel sem prepozno. — Kako je ta mrcina mrcinasta prišel do njih, ne vem. Morda niso še mogle leteti in so popadale v travo, ali pa se je kako po jablani priplazil do njih. Meni se stara dva zelo smilita. Celo popoldne sta včeraj letala reveža po vrtu in klicala mlade. Pa še danes vsa žalostna letata po drevesih in jih iščeta...“

In oče so nehali pripovedovati. Meni je pa postalo tako tesno pri srcu po mladih seničicah, obenem me je pa pograbila tudi taka jeza, da bi bil ubil v tistem trenutku Karunovega mačka, ko bi ga bil ravno videl na našem vrtu. A zarotil sem se, da nikdar več ne dobi pri nas jedi, marveč — metlo ali pa poleno.

Ej, ta grdi maček, da bi ga bes vzela!

Kako sem se radostil mladih, srčkanih seničic, ko bodo skakljale po vejicah in čebljale z drobnimi kljunčki — stara dva pa jim bosta donášala hrane in jih učila prepevati. Tako je bilo pred enim letom, tako pred dvema, tako pred tremi leti... A letos jih je uničil Karunov maček. Požeruh grdi!

In šel sem na vrt.

Stara dva sta ravno priletela na vrt, hitela od jablane na hruško, žalobno čivkala in klicala mladiče. A mladičev ni bilo ... Meni pa sta se zasmilila in hudo mi je bilo, ker jima nisem mogel pomagati ...

Ios. Andrejev.

Kraljevič Kunâla.

Nekoč je vladal v Indiji mogočen kralj, Azoka po imenu. Imel je sina, kateremu je bilo ime Kunâla. Kraljevič Kunâla je bil tako lep, da mu ni bilo para na svetu. Nobeden umetnik bi ne bil mogel izklesati tako vitkega, a vendar tako krepkega telesa, s katerim je bil Bog obdaril kraljeviča. Nad vse krasne pa so bile njegove oči, v katerih se je zrcalila vsa njegova dobra duša. Še nikdar se ni svetil tako lepo niti najfineje brušeni demant.

Kadar je kraljevič Kunâla odprl črešnjevi ustnici in je zapel, takrat je privrel iz njegovega gladkega grla tako srebrnočist in mehak glas, da je vsakdo strmel.

Kraljevič Kunâla pa ni bil obdarovan od Boga samo s telesno lepoto. Dasi je bilo lepo njegovo telo, vendar je bila njegova duša še stokrat lepša. Oče in mati sta ga čuvala in varovala kakor zenico svojega očesa. Imel je kraljevič vse polno služabnikov na razpolago. Navadno pa ni rabil nobenega, ker si je vedno oskrbil vse sam.

Pa dolgo mu ni bilo tako dobro. Komaj je odrastel, že mu je nemila smrt pobrala ljubljeno mater. Kraljevič je vso svojo ljubezen posvetil odslej skrbnemu očetu. Kmalu potem pa se je kralj oženil drugič, in tako je dobil lepi Kunâla mačeho. Mačeha pa ni imela rada dobrega kraljeviča, zato ker je bil stokrat lepši, pa tudi stokrat boljši, kakor njeni lastni otroci. Dasi se je Kunâla trudil, da bi pridobil mačehino ljubezen, in dasi je ljubil svojo drugo mater tako kakor svojo pravo, vendar je mačeha ostala — mačeha. Vedno ga je pri kralju tožila in črnila, kakor je vedela in znala. Kralj je imel mnogo skrbi in posla, zato se ni mogel dosti brigati za ubogega kraljeviča. Vendar ga je branil in zagovarjal pri kraljici dolgo časa. Nazadnje je bil pa že sit kraljičinih tožb in se je dal pregovoriti, da je poslal lepega kraljeviča daleč v tujo deželo v prognanstvo.

Grda mačeha pa še ni mirovala. Vedno se je bala, da bi se ne vrnil lepi Kunâla in da bi ne dobil v last kraljevskega prestola. Zato je skrivaj pisala pismo in je pritisnila nanj kraljevi pečat. V pismu je bilo zapovedano, da naj izderó kraljeviču krasne oči. Tisto pismo je nesel poseben sel v tujo deželo tistemu vladarju, kjer je prebival kraljevič.

Zaradi velike kraljevičeve dobrote in lepote so ga pa tudi v tuji deželi vsi visoko čislali. Zato so se zelo prestrašili, ko so dobili kraljevi ukaz, da morajo Kunâlu izdreti oči. Ta žalostna novica se je po bliskovo raznesla po vsej deželi. Vsi ljudje so žalovali. Cele trume so prihajale